

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO “DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. LAPKRIČIO 12 D. NUTARIMO NR. 1407 „DĖL
JURIDINIŲ ASMENŲ REGISTRO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKAITIMO
PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-18-813(2); TAIS NR. 18-6709(2))**

2018-07-17 Nr. NV-1868
Vilnius

1. Projekto rengėjas – Teisingumo ministerija.

2. Projekto tikslas – optimizuoti juridinio asmens steigimo elektroniniu būdu procedūrų skaičių. Taip pat įgyvendinti Konstitucinio Teismo 2018 m. gegužės 4 d. nutarimą Nr. KT10-N6/2018

Priėmus Projektą, siūlomas teisinis reguliavimas juridinio asmens steigimo procesą padarytų ne tik operatyvesnį ir efektyvesnį, tačiau taip pat prisidėtų prie verslo aplinkos gerinimo. Taip pat būtų užtikrinta patalpų, kuriose įregistruota juridinio asmens buveinė, savininko teisė į nuosavybę, *inter alia* teisė su savo turtu atlikti bet kokius veiksmus, išskyrus uždraustus įstatymu. Savininkui nebus sukurta papildoma administracinė našta išpėjant juridinį asmenį, filialą ar atstovybę apie susitarimo dėl sutikimo suteikti patalpas buveinei registruoti nutraukimą, kadangi juridinį asmenį, filialą ar atstovybę išpės Registro tvarkytojas, gavęs patalpų savininko prašymą išregistruoti šio juridinio asmens, filialo ar atstovybės buveinę.

3. Dabartinė situacija

Pasaulio banko atliekamo tyrimo „Doing Business 2018“ ataskaitoje pagal verslo pradžios rodiklį Lietuva užima 27 vietą. Šioje ataskaitoje Pasaulio bankas išskyrė 4 juridinio asmens steigimo procedūras: 1) kaupiamosios sąskaitos atidarymas ir įstatinio kapitalo suformavimas; 2) kvalifikuoto elektroninio parašo įsigijimas; 3) laikinas juridinio asmens pavadinimo įtraukimas į Juridinių asmenų registrą (toliau – Registras) (į šį etapą taip pat patenka Registro tvarkytojo atliekamas kreipimasis į Valstybinę lietuvių kalbos komisiją konsultacijos dėl juridinio asmens pavadinimo atitikties lietuvių bendrinės kalbos normoms, kuris yra privalomas tik tokiais atvejais, kai juridinis asmuo steigiamas elektroniniu būdu); 4) juridinio asmens įregistravimas Registre ir juridinio asmens įregistravimas pridėtinės vertės mokesčio mokėtoju.

Konstitucinis Teismas 2018 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. KT10-N6/2018 yra konstatavęs, kad Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Juridinių asmenų registro nuostatų (toliau – Nuostatai) 195 punktas tiek, kiek pagal jį patalpų, kuriose įregistruota juridinio asmens, jo filialo ar atstovybės buveinė, savininkas turi teisę kreiptis į Juridinių asmenų registro tvarkytoją dėl tokios buveinės išregistravimo tik tuo atveju, kai juridiniam asmeniui įregistruotas juridinio asmens teisinis statusas „inicijuojamas likvidavimas“, „likviduojamas“, „bankrutuojantis“ arba „bankrutavęs“, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnio 1, 2 dalims, konstituciniam teisinės valstybės principui.

4. Projekto esmė

Projektu siūloma atsisakyti trečio Pasaulio banko ataskaitoje išskirto žingsnio – privalomo laikino juridinio asmens pavadinimo įrašymo į Registrą, kai juridinis asmuo steigiamas elektroniniu būdu, tačiau paliekant savanorišką laikino juridinio asmens pavadinimo įrašymo į Registrą galimybę (toks pavadinimas, kaip ir iki šiol, būtų saugomas Registre 6 mėnesius nuo prašymo pateikimo Registro tvarkytojui dienos).

Atsižvelgiant į tai, kad Valstybinės lietuvių kalbos komisijos privaloma juridinio asmens pavadinimo patikra vykdoma tik tuo atveju, kai juridinis asmuo steigiamas elektroniniu būdu,

Projektu taip pat siūloma atsisakyti ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos atliekamo juridinio asmens pavadinimo atitikties bendrinėms lietuvių kalbos normoms tikrinimo. Priėmus Nutarimo projektą, juridinių asmenų pavadinimų atitiktis bendrinėms lietuvių kalbos normoms galėtų būti tikrinama ex post už netaisyklingai sudarytus pavadinimus taikant teisės aktuose numatytas poveikio priemonės, t. y. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 498 straipsnyje numatytą administracinę atsakomybę.

Projektu taip pat siūloma, kad elektroniniu būdu juridinis asmuo būtų įregistruojamas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną.

Projektu siūloma nustatyti, kad, kai patalpų, kuriose įregistruota juridinio asmens, filialo ar atstovybės buveinė, savininkas kreipsis į Registro tvarkytoją su prašymu išregistruoti šio juridinio asmens, filialo ar atstovybės buveinę, Registro tvarkytojas įspės ir informuos juridinį asmenį, filialą ar atstovybę apie numatomą buveinės išregistravimą, išsiųsdamas Registre nurodytais valdymo organų narių adresais pranešimą ir Registro tvarkytojo leidžiamame elektroniniame informaciniame leidinyje paskelbdamas informaciją apie gautą patalpų savininko prašymą dėl buveinės išregistravimo. Siekiant juridiniam asmeniui, filialui ar atstovybei sudaryti galimybę per protingą terminą pakeisti buveinę, Projekte numatyta, kad, jeigu per 6 mėnesių laikotarpį juridinis asmuo, filialas ar atstovybė nepakeis buveinės, Registro tvarkytojas ją išregistruos. Pranešime apie numatomą buveinės išregistravimą Registro tvarkytojas taip pat pateiks informaciją apie galimas neigiamas pasekmes, nepakeitus buveinės per nustatytą 6 mėnesių terminą, t. y. apie galimą juridinio asmens likvidavimą Civilinio kodekso 2.70 straipsnyje nustatyta tvarka.

Įvertinus tai, kad pagal Nuostatų 15 punktą juridinių asmenų filialams ar atstovybėms, užsienio juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialams ar atstovybėms apibūdinti Nuostatuose vartojama sąvoka „filialai ar atstovybės“, Nutarimo projektu siūloma Nuostatų 195-197 punktuose atsisakyti žodžio „jo“ po žodžių „juridinio asmens“.

Preliminariais skaičiavimais programinių priemonių pakeitimams reikėtų apie 70 000 eurų.

Pastebėtina, kad Ūkio ministerija planuoja iki 2018 m. IV ketvirčio pateikti Vyriausybei Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo bus siūloma atsisakyti ir pirmo Pasaulio banko ataskaitoje išskirto juridinio asmens steigimo proceso žingsnio. 2018 m. gegužės 31 d. įvykusio teisingumo ir ūkio ministrų susitikimo metu sutarta, kad techniniai Juridinių asmenų registravimo elektroninės paslaugos pakeitimai bus atliekami kartu dėl pirmo ir trečio žingsnių atsisakymo.

Dėl teisės aktų pakeitimams įgyvendinti reikalingų programinių priemonių parengimo ir jiems reikalingo finansavimo užtikrinimo Projekto įsigaliojimo datą Teisingumo ministerija siūlo nukelti iki 2021 m. sausio 1 d.

5. Derinimas

Projektas suderintas su Ūkio ministerija, Susisiekimo ministerija, Finansų ministerija, Valstybinės lietuvių kalbos komisija, Lietuvos notarų rūmais ir aptartas 2018 m. liepos 3 d. tarpinstituciniame pasitarime. Patikslintas Projektas be pastabų suderintas su Ūkio ministerija ir valstybės įmone Registrų centras. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos įvertintos derinimo pažymoje.

6. Atitiktis Vyriausybės programai

Projektas įgyvendina Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 4.2.1 darbo „Tarptautiniu lygiu vertinamų verslo ciklą (nuo įsteigimo iki pasibaigimo) reglamentuojančių teisės aktų ir procedūrų (pagal Pasaulio banko tyrimo „Doing Business“ sritis) bei įrankių patobulinimas“ 2 priemonę „Juridinių asmenų steigimo proceso optimizavimas, sujungiant atskiras steigimo procedūras“ nuostatas.

7. Dalykinio vertinimo išvada

Projektą siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Jurgita Domeikienė, tel. 8 706 63 816, el. p. jurgita.domeikiene@lrn.lt